

Ομιλία του γέροντος Εφραίμ Φιλοθεΐτου

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

Αυτές τις ημέρες εισερχόμεθα στο μεγάλο πνευματικό στάδιο της ευλογημένης Αγίας Τεσσαρακοστής. Η Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι μία περίοδος κατανυκτική, περίοδος για μετάνοια, για δάκρυα, για αλλαγή του ανθρώπου, για ένα καινούργιο σταθμό στην πνευματική ζωή. Η Εκκλησία μας σαν στοργική μητέρα φροντίζουσα για τα παιδιά της, τους χριστιανούς, ώρισε αυτόν τον χρόνο της Τεσσαρακοστής σαν χρόνο ιδιαίτερα αγωνιστικό, για να τα βοηθήσῃ να αγνισθούν περισσότερο, να καθαρισθούν και να οικειωθούν με τον Θεό, για να αξιωθούν να εορτάσουν την μεγάλη ημέρα της λαμπράς Αναστάσεως.

Πάντοτε οι χριστιανοί και ιδιαίτερα οι μοναχοί πρόσεχαν πολύ αυτό το πνευματικό στάδιο και το θεωρούσαν πολύ ιερό, διότι είναι μία περίοδος, που προβλέπει τόσο ψυχικούς όσο και σωματικούς αγώνες. Είναι ο αγώνας της νηστείας, ο αγώνας της αγρυπνίας, ο αγώνας της καθάρσεως και ο αγώνας στα πνευματικά καθήκοντα, που είναι πολύ περισσότερα από τις άλλες περιόδους του χρόνου. Γίνεται μία ανασυγκρότησις πνευματική και ο άνθρωπος δίνει μία μεγαλύτερη προσοχή στη φωνή της συνειδήσεως, προκειμένου να διορθώσῃ ό,τι ίσως έχει παραμελήσει και να βελτιωθή ψυχικά.

Η Εκκλησία μας μας βοηθεί τόσο με τα διάφορα κατανυκτικά τροπάρια και τις ακολουθίες όσο και με κατηχήσεις, για να μας αλείψη και να μας κάνη αγωνιστικούς για την κάθαρσι της ψυχής μας.

Έχουμε τις κατανυκτικές εσπερινές Θείες Λειτουργίες των Προηγιασμένων Δώρων. Η Προηγιασμένη Λειτουργία είναι πολύ ωφέλιμη. Εκείνο το Χερουβικό της είναι γεμάτο από πνευματικότητα, από θεωρία κι από αγγελική παρουσία. Γι' αυτό πρέπει, ιδιαίτερα στις λειτουργίες αυτές τώρα τη Μ. Σαρακοστή, να προσερχόμεθα με μεγαλύτερη κατάνυξη. Εμείς οι οποίοι κοινωνούμε το Σώμα και το Αίμα του Χριστού μας, πόσο πρέπει να είμεθα αγνοί και καθαροί, πόσο πρέπει ψυχοσωματικά να είμεθα εντάξει, για να επιδράσῃ η θείκη χάρι στην ψυχή και στο σώμα μας! Δια τούτο η ζωή μας πρέπει να είναι πολύ προσεκτική. Τόσο στο κελλί μας όσο και στην εκκλησία πρέπει να βρέχουμε το πρόσωπό μας με δάκρυα, για να πλύνουμε έτσι την ψυχή μας, για να γίνη άξια να κοινωνήση. Βέβαια πολλές φορές ο διάβολος μας κάνει ακατάνυκτους και πρώτον εμένα. Κι έτσι δεν μπορούμε να έχουμε δάκρυα και πολλές φορές μας βάζει κακούς λογισμούς. Τους κακούς λογισμούς με τις ανάλογες αμαρτωλές εικόνες πρέπει αμέσως να τους διώχνουμε, μόλις εμφανίζονται. Κι όταν έχουμε κακούς λογισμούς ή είναι ψυχρή η ψυχή μας με κάποιον αδελφό, να μην προσέλθουμε στον Θεό της αγάπης τον τόσο Αγνό και Άγιο.

Όλη αυτήν την περίοδο σε κάθε ακολουθία της Μεγάλης Τεσσαρακοστής λέγεται η ευχή του Οσίου Εφραίμ του Σύρου, που είναι η εξής: «Κύριε και Δέσποτα της ζωής μου, πνεύμα αργίας, περιέργειας, φιλαρχίας και αργολογίας μη μοι δως πνεύμα δε σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, υπομονής και αγάπης χάρισαι μοι τω σω δούλω. Ναι, Κύριε Βασιλεύ, δώρησαι μοι του οράν τα εμά πταισματα και

μη κατακρίνειν τον αδελφόν μου, ότι ευλογητός ει εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

Με τα λόγια αυτά προσπαθεί ο Ἅγιος να μας δώσῃ να καταλάβουμε πολύ καλά, ότι εκτός των ἄλλων αρετών, χρειάζεται προσοχή ιδιαίτερα στην τελευταία περίπτωση της αυτομεμψίας και της κατακρίσεως του αδελφού και ότι χωρίς αγάπη προς τον συνάνθρωπό μας δεν πρόκειται να κάνουμε ούτε την ελαχιστη προκοπή προς την πνευματική μας κάθαρσι. Ὁταν δεν προσέχουμε τις σκέψεις, τα λόγια και την καρδιά μας, η νηστεία δεν ωφελεί. Ωφελεί η νηστεία, όταν συντρέχη και η αγάπη προς τον πλησίον μας και δεν κατακρίνουμε τους ἄλλους. Ὁταν δεν κατακρίνουμε τους αδελφούς μας και καταδικάζουμε τον εαυτό μας, μας χαρακτηρίζει αγάπη προς τον πλησίον και αγάπη προς την ψυχή μας, φροντίδα για την κάθαρσι και την εκπλήρωση της μεγάλης εντολής της αγάπης προς τον Θεό και τον πλησίον. Η αγάπη προς τον Θεό και τον αδελφό είναι οι δύο μεγάλες αρετές, που στηρίζουν όλο το πνευματικό οικοδόμημα, διότι εάν λείψουν αυτές, όλες οι ἄλλες δεν έχουν καμμία υπόσταση. «Ο Θεός είναι αγάπη και ο μένων εν τη αγάπη εν τω Θεώ μένει και ο Θεός εν αυτώ» (Α' Ιωάν. δ', 16).

'Ενα ἄλλο θέμα, στο οποίο πρέπει να βιάζουμε τον εαυτό μας όσο γίνεται περισσότερο, είναι στην προσευχή. Να προσευχώμεθα με το όνομα του Χριστού χωρίς να αμελούμε και χωρίς να χάνουμε χρόνο. Στην κατ' ίδιαν αγρυπνία στο κελλί μας να έχουμε βία, να μην αφήνουμε τον ύπνο να μας καταλαμβάνη ἡ επίσης την αμέλεια και τη ραθυμία, αλλά να δίνουμε τον εαυτό μας με προθυμία στα πνευματικά. Μόλις ξυπνούμε, η ευχή να παίρνη την πρώτη θέση και εν συνεχεία ο κανόνας, τα κομποσχοίνια μας, η μελέτη και η θεωρία του Θεού. Στην εκκλησία να πηγαίνουμε με πολλή προθυμία κι έτσι να διανύσουμε το στάδιο αυτό με όσο γίνεται μεγαλύτερη απόδοσι.

Επίσης η νηστεία μαζί με τον σωματικό κόπο βοηθεί στη συγχώρησι των αμαρτημάτων και στη κάθαρσι. «Ἴδε την ταπείνωσί μου και τον κόπο μου και ἀφες πάσας τας αμαρτίας μου» (Δεξ τον κόπο μου, Θεέ μου, και την ταπείνωσί μου, γιατί δεν μπορώ να κάνω τίποτα χωρίς εσένα και συγχώρησέ μου τα όσα σου ἔχω κάνει). Ὁταν κοπιάζουμε με τη νηστεία, με τις γονυκλισίες, με τις προσευχές, με τον κόπο της καρδιάς και του νοός, αυτός ο κατά Θεόν κόπος είναι ἀγιος και ἔχει πολύ μισθό από τον Θεό, γιατί αξιώνει τον ἀνθρωπο στεφάνου και δόξης και τιμής. Τα δαιμόνια φοβούνται πολύ τη νηστεία, διότι η νηστεία είναι ο καθαιρέτης αυτών. «Το γένος τούτο (δηλαδή το γένος των δαιμόνων) οὐκ εκπορεύεται ει μη εν προσευχή και νηστείᾳ», είπε ο Κύριος (Ματθ. ιζ' 21). Γι' αυτό οι ἀγιοι πατέρες, πάντα, κάθε ἔργο κατά Θεόν το ξεκινούσαν με νηστεία. Πίστευαν ότι η νηστεία είναι πολύ ισχυρή και ἔλεγαν ότι το Πνεύμα το Ἅγιον δεν επισκιάζει, όταν ο ἀνθρωπος είναι εμπεπλησμένος τροφής και το στομάχι του γεμάτο. Άλλα και κάθε χριστιανός, που επιθυμεί την κάθαρσι, πρέπει να ξεκινήσῃ από το θεμέλιο, το οποίον είναι η νηστεία, η προσευχή και η νήψις. Ὁταν σμίξουν νηστεία, προσευχή και νήψις, τότε ο ἀνθρωπος ἔρχεται εις μέτρον μέγα.

Παλαιότερα οι πατέρες είχαν μία αγία συνήθεια. Παραμονές της Σαρακοστής ἔφευγαν από τα μοναστήρια και προχωρούσαν στη βαθύτερη ἔρημο, όπου ζούσαν με πολλή ἀσκησι μέχρι το Σάββατο του Λαζάρου, οπότε επέστρεφαν, για να γιορτάσουν όλοι μαζί την Κυριακή των Βαΐων. Άλλοι ἐπαιρναν μαζί τους ωρισμένες βασικές τροφές και ἄλλοι ἔτρωγαν μόνο χόρτα, για να αγωνισθούν περισσότερο μέσα στην ἔρημο. Εν συνεχεία τη Μεγάλη Εβδομάδα την περνούσαν όλες τις ημέρες μέσα στην εκκλησία, διαιτώμενοι καθημερινά με ἔνα κομματάκι παξιμάδι και λίγους ξηρούς καρπούς. Είχαμε την ευλογία και τη χάρι να γνωρίσουμε ανθρώπους ασκητικούς, οι οποίοι όχι μόνον την περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, αλλά και όλο το χρόνο βρισκόντουσαν με νηστεία και ἀσκησι.

Ο μακαριστός μου Γέροντας, ο Γέρων Ιωσήφ ο Σπηλαιώτης -επειδή ζούσε μέσα σε σπηλιές, όπου και τον συνάντησα κι εγώ- τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή ἔκανε πολύ-πολύ αυστηροτάτη νηστεία. Βέβαια μας την επέβαλε κι εμάς. Από τη Δευτέρα μέχρι την Παρασκευή, τις πέντε ημέρες της εβδομάδος δεν υπήρχε φαγητό, παρά μόνον 25 δράμια αλεύρι, που το κάναμε κουρκούτι με νερό σκέτο. Αυτό ἦταν. Ἐνα πιατάκι όλο το εικοσιτετράωρο. Και συγχρόνως εργασία την ημέρα με τα φορτία στην πλάτη και όλη τη νύχτα πλήθος, εκατοντάδες μετάνοιες και ώρες προσευχής. Κι όλα αυτά με σκοπό να αγνισθή ο ἔσω ἀνθρωπος, να γίνη πιο καθαρός, πιο τίμιος

στα μάτια του Θεού, για να αποκτήσῃ παρρησία στον Θεό και να προσεύχεται για όλον τον κόσμο. Γιατί ο κόσμος έχει ανάγκη από τις προσευχές των αγίων και ιδιαίτερα των ασκητών. Ο Μέγας Αντώνιος με τις προσευχές του εστήριζε όλη την οικουμένη.

Βέβαια τον αγώνα της νηστείας πρέπει να τον κάνουμε κατά δύναμιν, με διάκρισι, διότι δεν είμεθα όλοι το ίδιο. «Το καλόν εάν μη καλώς γένηται, ουκ ἐστὶ καλόν». Δηλαδή το καλό, εάν δεν γίνη καλώς, στον τρόπο, στη μέθοδο, στον χρόνο, στην ποσότητα, χωρίς διάκρισι, δεν θα φέρη καλό, θα φέρη κακό. Η νηστεία είναι μεν αναγκαιοτάτη, είναι καλό, αλλά είναι μέσον δεν είναι ο σκοπός. Τα μέσα έχουν σκοπό και ο σκοπός είναι η ταπείνωσις. Γι' αυτό πρέπει να ρυθμίζουμε τα πάντα μας σύμφωνα με τη διάκρισι του πνευματικού, του φωτισμένου διά του Αγίου Πνεύματος. Ο πνευματικός θα σου πη πόσο θα νηστέψης, πότε θα κοινωνήσης, πώς θα χτυπήσης τον εχθρό, τί πρέπει να κάνης εδώ, τί εκεί κι έτσι με τη διάκριση του πνευματικού ρυθμίζεις τον εαυτό σου. Να μη κάνουμε κάτι πέραν του δέοντος, χρειάζεται μέτρο σε όλα, διότι η αμετρία ακυρώνει την ωφέλεια. Λοιπόν η νηστεία είναι αγία, αλλά είναι μέσον. Θα τη ρυθμίσουμε βάσει του πνευματικού και των ψυχοσωματικών δυνάμεών μας. Αρκεί να υπάρχη η προσίρεσις. Ο Μέγας Βασίλειος λέγει ότι υπάρχει τόση διαφορά στην αντοχή των σωμάτων των ανθρώπων, όση του σιδήρου από το χόρτο.

Η Αγία Συγκλητική αρρώστησε στα τελευταία της από φυματίωσι λάρυγγος. Είχε σαπίσει μέσα ο λάρυγγάς της, ο ευλογημένος, που πάντα λαλούσε τον λόγο του Θεού. Το στόμα της είχε σώσει ψυχές αναρίθμητες. Ο διάβολος ζήτησε την άδεια να τη δοκιμάσῃ κι ο Θεός επέτρεψε να την πλήξῃ με τη φυματίωσι. Από τη σαπίλα είχε φθάσει σε τέτοιο σημείο δυσωδίας, ώστε δυσκολευόντουσαν ακόμη και οι μοναχές της να την εξυπηρετούν. Μεταχειρίζόντουσαν δυνατά αρώματα, για να της προσφέρουν λίγα λεπτά ανακουφίσεως στην ασθένειά της. Αυτό το στόμα, που όταν ήταν υγιές, λαλούσε και ωφελούσε, κατόπιν όταν αρρώστησε, εκήρυττε δυνατώτερα. Τί έλεγε ένα στόμα σιωπηλό και σαπισμένο; Εκήρυττε άφωνα τη μεγάλη υπομονή και την καρτερία στη δοκιμασία του Θεού. 'Έκανε τιτάνιο αγώνα, για να αντιμετωπίσῃ τον διάβολο της ανυπομονησίας, του γογγυσμού, του κόπου και του μόχθου της ασθενείας. Τί της χρειαζόταν τότε η νηστεία; Γι' αυτό λογίζεται ακούσια άσκησις η ασθένεια. Άλλος έχει καρκίνο, άλλος έχει ζάχαρο, άλλος έχει πολλά άλλα προβλήματα υγείας, που τον ταλαιπωρούν. Πώς αυτοί οι άνθρωποι θα αγνισθούν; Πώς θα δουν το φως του Θεού; Θα το δουν με την υπομονή και την ευχαριστία στον Θεό. Η υπομονή και η ευχαριστία αναπληρώνουν τη νηστεία, που λόγω της ασθενείας δεν μπορούν να κάνουν και αγωνίζονται δέκα φορές περισσότερο, παρά αν νήστευαν.

Την περίοδο αυτή πρέπει ιδιαίτερα να αγωνισθούμε να αγνίσουμε τον εαυτό μας. Από την ασκητική παράδοσι έχουμε τους ασκητάς, που όλη τους τη ζωή την πέρασαν στην έρημο, στους κόπους, στους μόχθους, με νηστείες, με δάκρυα, με χαραικοιτία και με κάθε άλλη απολαυστική στέρηση. Και όλος αυτός ο κόπος μαζί με τον αγώνα της ψυχής, με τους ποικίλους λογισμούς επάνω στην επανάστασι των επιθυμιών, γέννησαν τον αγιασμό. 'Ετσι και κάθε χριστιανός, ο οποίος δεν είναι μοναχός, αλλά θέλει να ζήση την κάθαρσι, έχει το δικαίωμα να κοπιάση και να μην υστερηθή το μισθό του κόπου του. Η αγνότητα έχει μεγάλη παρρησία ενώπιον του Θεού, διότι και ο Θεός αγνός είναι και η Παναγία μας αγνοτάτη υπήρξε και ο Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος εν παρθενία διετηρήθη και τόσοι άλλοι άγιοι. 'Όλη η ομορφιά της Εκκλησίας στην αγνότητα και στην καθαρότητα στηρίζεται. 'Οταν η καρδιά μας είναι καθαρή και όμορφη, ευωδία κι ομορφιά θα σκορπίση. Αντίθετα ο άνθρωπος, που έχει βρωμιά στην καρδιά του, θα τη βγάλη προς τα έξω. Ας αγωνισθούμε να καθαρίσουμε το εσωτερικό του ποτηρίου μας, την καρδιά μας, για να είμαστε στα μάτια του Θεού καθαροί κι ευάρεστοι.

'Έχουμε παραδείγματα από την Εκκλησιαστική Ιστορία πολλών ανθρώπων στον κόσμο, που ευαρέστησαν τον Θεό κι έγιναν μεγάλοι.

Ο Αββάς Παφνούτιος, ασκητής με μεγάλα χαρίσματα, κάποτε προσευχήθηκε στον Θεό και είπε:

-Θεέ μου, με ποιον με έχεις κατατάξει; Με ποιον είμαι ίσος, με ίδιο μέτρο στην αρετή;

Κι ακούει φωνή που του λέει:

-Κάτω στην Αλεξάνδρεια υπάρχει ένας φτωχός άνθρωπος, ένας τσαγκάρης μέσα σ' ένα υπόγειο. Μ' αυτόν είσαι στο ίδιο μέτρο αρετής.

-Εγώ ασκητής, από παιδί στην έρημο, είμαι ίσος μ' ένα λαϊκό άνθρωπο, μ' ένα παντρεμένο;

-Ναι μ' αυτόν είσαι ίσος.

Την άλλη μέρα ο άγιος παίρνει το ραβδάκι του, το τορβαδάκι του, βάζει λίγο παξιμάδι και τραβάει για την Αλεξάνδρεια. Κατεβαίνει στην πόλη, πάει και βρίσκει τον κοσμικό και του λέει:

-Χριστιανέ μου, τί κάνεις εδώ;

-Τί να κάνω Πάτερ, αμαρτωλός άνθρωπος είμαι. Είμαι ο χειρότερος άνθρωπος του κόσμου.

-Μπορούμε να μιλήσουμε;

-Μπορούμε.

-Ποια είναι η αρετή σου, πού εργάζεσαι;

-Εγώ αρετή; Με βλέπεις πως είμαι. Μέσα στον κόσμο ζω και συμφύρομαι. Εσείς μάλιστα, έχετε αρετές.

-Όχι, κάτι κάνεις εσύ.

-Δεν κάνω τίποτα.

-Εμένα μου το έδειξε ο Θεός και δεν μπορείς να μου πης ψέμματα. Προσευχήθηκα και μου είπε ότι είμαστε στο ίδιο μέτρο της αρετής. Δεν μπορεί να είσαι τυχαίος.

-Με συγχωρείτε, Πάτερ εάν τούτο που γίνεται, θεωρείται ότι είναι κάτι, θα σου το πω. Εγώ παντρεύθηκα κι από τη στιγμή που έβαλα το στεφάνι, είπα στη γυναίκα μου: «Αν μ' αγαπάς, να ζήσουμε εν παρθενίᾳ, να ζήσουμε σαν αδέλφια, για να αγωνισθούμε για τον αγιασμό της ψυχής μας». «Στέργεις;» «Στέργω». Και έκτοτε ζούμε εν αγνότητι και παρθενίᾳ.

Ο Όσιος Παφνούτιος στην έρημο με ασκητικότητα, με εγκράτεια στις αισθήσεις, προσπαθούσε να αγνίση τον εαυτό του βοηθούμενος πάρα πολύ κι από τις συνθήκες της ζωής. Ο άλλος μετά γυναικός ζούσε εν παρθενίᾳ μέσα στον κόσμο, με όλες τις προκλήσεις του κόσμου, και βοηθεία του Θεού είχε φθάσει σε μέτρα αγιότητος. Και ο αγώνας του ήταν μεγαλύτερος από τον αγώνα του ασκητού. Απόδειξι ότι ενώπιον Θεού ήταν μεγάλος.

Στη συνέχεια συνέβη το εξής μ' αυτόν τον τσαγκάρη. Κάποια μέρα ένας χριστιανός πήγε στον Όσιο Παφνούτιο και του λέει:

-Πάτερ, εγώ με κάποιον παπά μάλωσα και δεν ξέρω, αν με καταταράσθηκε ή είπε κακό λόγο, αλλά ήδη αυτός κοιμήθηκε και δεν συγχωρηθήκαμε. Τώρα τί γίνεται;

-Εγώ δεν μπορώ να σε βοηθήσω σ' αυτήν την περίπτωσι, αλλά υπάρχει κάποιος άνθρωπος άγιος, που θα σε στείλω κι αυτός θα σε βοηθήσῃ.

-Ποιος είναι αυτός;

-Πήγαινε κάτω στην Αλεξάνδρεια, στο τάδε μέρος, σ' ένα υπόγειο υπάρχει ένας τσαγκάρης. Πες του ότι σ' έστειλα εγώ ανάφερε την υπόθεσί σου κι αυτός θα σε βοηθήσῃ.

Κι ο χριστιανός είπε μέσα του: «Κύριε, ελέησον ένας ασκητής δεν μπορεί και μπορεί ένας λαϊκός;» Αλλά για την υπακοή, πήγε τον βρήκε και του είπε την υπόθεσι. Του λέει ο τσαγκάρης:

-Για περίμενε εδώ μέχρι να νυχτώσῃ.

Περίμενε, νύχτωσε και τον παίρνει μαζί του και πάνε έξω από την εκκλησία της πόλεως. Του λέγει:

-Περίμενε εδώ.

Πηγαίνει ο τσαγκάρης μπροστά στη μεγάλη πόρτα της εκκλησίας, την σταυρώνει αυτός ο άγιος κι αγνός χριστιανός, κι ανοίγει μόνη της. Μέσα η εκκλησία ήταν φωτοστόλιστη κι ακούγονταν ψαλμωδίες ουράνιες. Μπαίνει μέσα και κοιτάζει και βγαίνει έξω. Λέει στον άνθρωπο:

-Για πήγαινε μέσα και κοίταξε δεξιά-αριστερά στους χορούς θα δης τον ιερέα εκεί;

Πηγαίνει μέσα βλέπει και βγαίνει λέγοντας:

-Ναι είναι στον αριστερό χορό και ψάλλει.

-Έλα μαζί μου.

Μπαίνουν μέσα και πάει ο ἀγιος χριστιανός μπροστά και λέει στον ιερέα:

-Πάτερ, συγχώρησε τον δούλο του Θεού..... γιατί έσφαλε σαν ἀνθρωπος.

Εσύ σαν ἀνθρωπος ἀγιος δος του την συγγνώμη.

-Συγχωρημένος και λελυμένος να είσαι!

Τον παίρνει και βγαίνουν ἔξω και του λέει:

-Μηδαμώς να αναφέρης αυτό, που είδες, σε κένωναν. Πήγαινε στο καλό, αδελφέ μου, και σώζου.

Βλέπετε, παιδιά μου, τί κάνει ο κόπος ο ασκητικός; Τί κάνει ο αγώνας της ψυχής; Τί έκανε αυτός ο κοσμικός για να αγνίσῃ την ψυχή του; Με το ότι είπε στην κοπέλλα, που παντρεύτηκε, να ζήσουνε σαν αδέλφια, τελείωσε το θέμα εκεί; Όχι· και νήστευαν και αγρυπνούσαν μαζί και έκαναν μετάνοιες και διάβαζαν το Ευαγγέλιο και διάβαζαν πατερικά βιβλία και πήγαιναν στην εκκλησία και εξομολογούντο και μετελάμβαναν και έδιωχναν τις κακές σκέψεις και αγωνιζόντουσαν μεταξύ τους με κάθε προσοχή. Κι έτσι έφτασαν στην αγιότητα μέσα στον κόσμο.

Άρα κι εδώ αποδεικνύεται ότι και μέσα στον κόσμο, όταν ο χριστιανός αναλάβη προαιρετικόν αγώνα, η Χάρις του Θεού δεν εξαιρεί κανέναν. Άλλα, προφάσεις προφασιζόμενοι, λέμε ότι είμεθα στον κόσμο και δεν μπορούμε. Μας νικάει η επιθυμία. Τί χρειαζόμεθα; Τον αγώνα αυτόν τον σωματικό, αλλά και τον ψυχικό. Δηλαδή τις σκέψεις να κυβερνήσουμε. Έρχονται οι σκέψεις, οι φαντασίες της αμαρτίας, οι εικόνες, τα πρόσωπα, τα είδωλα και οι σκηνές. Να τα καταδιώκουμε αμέσως με το «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με». Όταν προσέχη ο νους να μη τα δέχεται όλα αυτά και έχη το θείον όπλο, το Όνομα του Χριστού, τότε σκοτώνεται κάθε ενάντιος εχθρός της ψυχής μας, που λέγεται διάβολος, που λέγεται αισχρή φαντασία, που λέγεται αισχρός λογισμός. Τότε, όταν έτσι φυλάγουμε την ψυχή μας, το νου και την καρδιά μας, το εσωτερικό μας θα διατηρηθή καθαρό κι αγνό.

Ας αγωνισθούμε, παιδιά μου, τώρα περισσότερο και η ωφέλεια θα είναι πολύ μεγάλη. Κανείς δεν βρίσκει Χάρι, εάν δεν κοπιάσῃ. Κι ο γεωργός, εάν δεν γεωργίση το χωράφι του, καρπό δεν θα δη. Όταν η νηστεία μας συμπορεύεται, ενισχύεται, πλαισιώνεται με προσευχή, με μελέτη, με νήψι, με εκκλησιασμό, με εξομολόγησι, με θεία μετάληψι, με καλά έργα και δη ελεημοσύνη, τότε ολοκληρώνεται η ομορφιά της προετοιμασίας της ψυχής για την υποδοχή της Μεγάλης Εβδομάδος. Τότε θα νοιώσουμε τα Ἅγια και Σεπτά Πάθη του Χριστού εντονώτερα, διότι η καρδιά μας θα μαλακώση, θα αλλοιωθή και θα γνωρίση πόσο άπειρη είναι η αγάπη του Θεού στον ἀνθρωπο. Τότε θα ζήσουμε μέσα μας πολύ δυνατά την Αγία Ανάστασι, θα την πανηγυρίσουμε θεοπρεπέστατα και θα συνεορτάσουμε μαζί με τους αγγέλους το Ἅγιον Πάσχα. Αμήν.

(Ομιλία σε Ιερά Μονή)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ»